

FIȘA DISCIPLINEI

Fundamentele psihopedagogiei speciale

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației
1.3 Departamentul	Departamentul de Științe ale Educației
1.4 Domeniul de studii	Științe ale Educației
1.5 Ciclul de studii	Ciclul I. Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Specializarea Pedagogia Învățământului Primar și preșcolar
1.7 Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei		Fundamentele psihopedagogiei speciale		Codul disciplinei		PLR2101		
2.2 Titularul activităților de curs			Conf.univ.dr. Andrea Hathazi					
2.3 Titularul activităților de seminar			Asist.univ.dr. Ioana Tufar					
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare		E	2.7 Regimul disciplinei	DD

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					50
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					38
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități:					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)		94			
3.8. Total ore pe semestru		150			
3.9. Numărul de credite		6			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Nu este cazul
4.2 de competențe	• Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Platforma MS TEAMS, Sala de curs, tablă, computer, videoproiector, rețea Internet
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Platforma MS TEAMS, Sala de curs, tablă, computer, videoproiector, rețea Internet

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	1. Managementul procesului instructiv-educativ și al activităților specifice acestuia în învățământul primar și preșcolar 1.1. Absolventul proiectează programe de instruire sau de intervenție educațională pentru învățământul primar și preșcolar, în scopul realizării de intervenții educaționale cu rol compensator, corectiv, ameliorativ, formative 1.2. Absolventul proiectează activități educaționale și situații de învățare pentru învățământul primar și preșcolar pentru obținerea unor experiențe de învățare benefice educabilului 1.4. Absolventul realizează managementul resurselor instruirii (valorice, umane, comunicaționale, curriculare, materiale), ținând cont de interinfluențarea lor reciprocă 1.5. Absolventul realizează demersuri de documentare, cyberdocumentare, selectare, prelucrare, adaptare și accesibilizare a conținuturilor curriculare, valorificând paradigmele educaționale actuale (centrarea pe educabil axarea pe competențe, abordarea curriculară, abordarea integrată, activizarea instruirii, diferențierea instruirii, paradigma educației virtuale ș.a.) 1.6. Absolventul aplică și adaptează strategiile didactice la particularitățile clasei de elevi/ grupei de preșcolari (particularități de vârstă și individuale, nivel general de pregătire, cunoștințe și competențe etc.) în vederea personalizării instruirii 1.7. Absolventul poate să elaboreze modalități de diferențiere a instruirii prin adaptarea structurii, conținutului și organizării activităților didactice, a strategiilor didactice și evaluative, la particularitățile psihofizice de vârstă și individuale ale elevilor, în vederea satisfacerii nevoilor lor educaționale și sprijinirii lor în procesul instructiv-educativ, în atingerea potențialului cognitiv și de formare maxim 2. Managementul clasei de elevi și al grupei de preșcolari 2.1. Absolventul asigură gestionarea colectivului de preșcolari/ elevi, ținând cont de variabilele care definesc contextul intern și extern al instruirii (statutul lecției/ activității didactice în sistemul activităților didactice, locul desfășurării lecției/ activității didactice, particularitățile clasei/ grupei, gradul de interculturalitate, strategiile didactice etc.) 2.5. Absolventul utilizează strategii, metode, tehnici și instrumente de observare, monitorizare și evaluare a proceselor de învățare, a rezultatelor învățării și a progresului școlar al elevilor/ preșcolarilor în sens formativ, vederea optimizării proceselor educaționale 2.6. Absolventul realizează demersuri strategice de asigurare a disciplinei în rândul elevilor/ preșcolarilor prin respectarea unui set de reguli și norme de comportament impuse de cerințele asociate unei bune desfășurări a procesului de învățământ și unei bune conviețuirii în mediul școlar.
Competențe transversale	. Comunicarea și cooperarea eficiente în contexte profesionale specifice domeniului științelor educației 1.1. Absolventul este capabil să se implice în procese de comunicare interpersonală în cadrul cărora se realizează schimburi interpersonale reciproce de mesaje, semnificații, decizii, judecăți de valoare, stări afective și influențări referitoare la procesele educaționale, cu ajutorul componentelor repertoriilor comunicaționale proprii 1.2. Absolventul este capabil să se implice în procese de comunicare interculturală în cadrul cărora se realizează schimburi interpersonale reciproce de mesaje, semnificații, decizii, judecăți de valoare, stări afective și influențări referitoare la procesele educaționale, cu ajutorul componentelor repertoriilor comunicaționale proprii între interlocutori care aparțin unor culturi diferite 1.3. Absolventul este capabil să se implice în procese de comunicare virtuală/electronică în cadrul cărora se realizează schimburi interpersonale reciproce de mesaje, semnificații, decizii, judecăți de valoare, stări afective și influențări referitoare la procesele educaționale, cu ajutorul componentelor repertoriilor comunicaționale proprii, în medii virtuale/ online, prin intermediul sistemelor de informare și comunicare 1.4. Absolventul este capabil să coopereze eficient în echipe de lucru profesionale, interdisciplinare, specifice desfășurării proiectelor și programelor din domeniul științelor educației, cu respectarea normelor de conduită proprii domeniului educației 2. Dezvoltarea în carieră și managementul carierei profesionale 2.5. Absolventul poate să îndeplinească atribuțiile profesiei didactice cu responsabilitate, cu respectarea valorilor, principiilor și normelor specifice, precum și cu respectarea eticii și deontologiei profesionale 2.6. Absolventul este capabil să își autoevalueze și amelioreze continuu practicile profesionale și evoluția în carieră, pentru analizarea critică a propriilor realizări, activități, performanțe, rezultate, competențe, comportamente, conduite, trăiri afective

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cunoașterea, înțelegerea conceptelor, teoriilor și metodelor privind procesele de dezvoltare, evaluare și intervenție în contextul elevilor cu CES în vederea facilitării învățării și incluziunii școlare și sociale.
---------------------------------------	--

	Utilizarea competențelor dobândite în practica și în comunicarea profesională în cadrul muncii în echipa interdisciplinară.
7.2 Obiectivele specifice	Să dobândească cunoștințe și abilități privind utilizarea strategiilor didactice adecvate în dezvoltarea abilităților la copiii cu CES Să dobândească cunoștințe și abilități privind dezvoltarea și implementarea strategiilor, tehnicilor și metodelor specifice evaluării copiilor cu CES Să dobândească cunoștințe și abilități privind modalități de evaluare și proiectarea planului de intervenție personalizat Să dobândească cunoștințe și abilități privind modalitatea de integrare școlară și socială și profesională a copiilor cu CES

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Promovarea educației incluzive în documentele internaționale și naționale. Conceptualizare și terminologie	Prelegere	Prezentare ppt Documente legislative europene
Modelele explicative ale dizabilității	Prelegere Studiu de caz	CIF Alte sisteme de clasificare
Evaluarea elevilor cu CES	Expunere interactivă	Exemple de situații concrete, studii de caz
Dizabilitatea intelectuală. Conceptualizare și caracteristici	Expunere interactivă	Prezentare ppt
Dizabilitatea intelectuală. Particularități în educație și intervenție	Expunere interactivă Problematizare	Prezentare ppt Prezentare audio-video
Aspecte introductive ale dizabilității vizuale	Expunere interactivă	Studiu de caz
Aspecte introductive ale dizabilității auditive	Expunere interactivă Problematizare Exercițiu	Prezentare audio-video
Caracteristici ale dezvoltării și învățării în TSA	Expunere interactivă	Prezentare ppt
Caracteristici ale dezvoltării și învățării în ADHD	Expunere interactivă	Fișe de lucru
Conceptualizare și intervenții în Tulburările specifice de învățare	Prelegere Problematizare	Studiu de caz
Aspecte ale adaptării curriculare și ale programelor educaționale individualizate	Expunere Exercițiul Problematizarea	Materiale curriculare
Dezvoltarea literației	Demonstrația Exercițiul	PEI-uri
Caracteristici de dezvoltare și învățare la copiii supradotați	Analiza de caz Expunere	Prezentare ppt
Rolul muncii în echipă	Problematizarea Prelegerea	Prezentare ppt
Bibliografie Ainscow, M. (1994), Special Needs în the Classroom; A Teacher Education Guide, J. Kingsley Publichers, UNESCO. Asociația Reninco România (1999) Ghid de predare-învățare pentru copiii cu cerințe educative speciale, București. Crețu, C. (1998). Curriculum diferențiat și personalizat. Iași: Polirom Crețu, C. (2000). Teoria curriculumului și conținuturile educației. Iași: Edit Univ. " AL. I. Cuza" Iași. Gherguț, A. (2006), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație, Editura Polirom, Iași Gherguț, Alois (2003). Managementul serviciilor de asistență psihopedagogică și socială. Ghid practic , Editura Polirom, Iași Hathazi, A. (2017), Fundamentele psihopedagogiei speciale, Suport de curs în tehnologia, ID, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca Heward, W., (1996). Exceptional children. An introduction to Special Education, Englewood Cliffs, New Jersey Columbus, Ohio Kulcsar, T., Preda, V. (1983), Însușirea citirii și scrierii, în: Psihologia Educatiei și Dezvoltării, Editura Academiei, Bucuresti. Lerner, J., (1989), Learning Disabilities. Theories, Diagnosis and Teaching Strategies, Fifth Edition, Houghton Mifflin, SUA.		

Preda, V. (coord.)(2007), Elemente de Psihopedagogie specială, Cluj Napoca, Eikon Preda, V. (coord.), (2010), Dinalica educației speciale, Cluj-Napoca, presa universitară Clujeană Popovici, D.V (1999). Elemente de psihopedagogia integrării, Editura Pro Humanitate, București. Roșan, A. (coord.) (2015), Psihopedagogie specială. Modele de evaluare și intervenție, Iași, Editura Polirom Ungureanu, D. (1998), Copiii cu dificultăți de învățare, E.D.P., București Verza, E. și Verza, F. E. (2011). Tratat de psihopedagogie specială, Editura Universității din București: București. Vrășmaș, T., Daunt, P., E., Mușu, I. (1996), Integrarea în comunitate a copiilor cu cerințe educative speciale, Editura Alternative, București		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Seminar 1: Documente naționale și internaționale de referință care reglementează statutul și practica educației speciale	Munca cu textul	Convenția ONU cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități și Protocolul Opțional
Seminar 2 : Perspectiva CIF: clasificarea internațională a funcționării, dizabilității și sănătății	Munca cu textul Dezbateri	Fișe de lucru
Seminar 3: Aplicații ale modelelor dizabilității (modelul medical, modelul ecologic, antropologic și modelul social)	Exercițiul Modelarea	Fișe de lucru
Seminar 4: Educația incluzivă: principii	Expunerea Problematizarea	Prezentare de studii de caz
Seminar 5: Rolul cadrului didactic în cadrul școlii incluzive	Brainstorming	Materiale multimedia
Seminar 6: Tabloul clinic și psihopedagogic al dizabilităților senzoriale. Aplicații privind instruirea diferențiată.	Studii de caz	
Seminar 7: Dizabilități senzoriale- Aplicații privind instruirea diferențiată.	Demonstrația	
Seminar 8: Tabloul clinic și psihopedagogic al dizabilităților asociate	Studii de caz	Materiale multimedia
Seminar 9 : Tabloul psihopedagogic în contextul unei dizabilități neuromotorii. Aplicații privind instruirea diferențiată.	Studii de caz	Materiale multimedia
Seminar 10: Tabloul clinic și psihopedagogic în cazul elevilor cu dificultăți de învățare. Aplicații privind instruirea diferențiată.	Studii de caz	Materiale multimedia
Seminar 11: Adaptarea curriculară. Aplicații	Modelarea	
Seminar 12 : Elaborarea proiectelor educative individualizate	Studiul de caz	
Seminar 13: Modele de parteneriat în educația incluzivă.	Expunere	Prezentare studii de caz
Seminar 14: Munca în echipă - în procesul de integrare socială a persoanelor cu dizabilități	Exercițiul	Prezentări video
Bibliografie Băban, A. - Îmbunătățirea interacțiunii universității cu mediul de afaceri, Cluj-Napoca, Ed.Univ. Babeș-Bolyai, pag. 113-120 Gherguț, A., Frumos, L., & Raus, G. (2016). Educația specială. Ghid metodologic, Iași: Polirom. Gherguț, A. (2007). Sinteze de psihopedagogie specială, Iași: Polirom. Gherguț, A. (2005). Sinteze de psihopedagogie specială. Ghid pentru concursuri și obținerea gradelor didactice, Editura Polirom, Iași Gherguț, Alois (2003). Managementul serviciilor de asistență psihopedagogică și socială. Ghid practic, Editura Polirom, Iași Hathazi, A., Roșan, A. (2019). Facilitating Factors and Barriers in Implementing Inclusive Education in Romania în Santoshi Halder & Vassilios Argyropoulos (2019). (ed.) – Inclusion, Equity and Acces for Individuals with Disabilities Palgrave Macmillan, Singapore Hornby, Garry. (2014). From Inclusion and Special Education to Inclusive Special Education. 10.1007/978-1-4939-1483-8_2. Houssou, Jacques. (2022). Special Education Article: Impact of Special Education Policies on Minorities w.r.t., disponibil online la https://www.researchgate.net/publication/362776198_Special_Education_Article_Impact_of_Special_Education_Policies_on_Minorities_wrt Kazmi, Syed. (2021). Textbook of Special Education. disponibil online la https://www.researchgate.net/publication/356642438_Textbook_of_Special_Education		

Popovici, V.D. (1998). Elemente de psihopedagogia integrării, Ed. Pro Humanitate, București.

Roșan, A (2017). Munca în echipa multidisciplinară între practicile de tip group think și practicile de tip evidence based în Roșan, A., Hagău, I. (2017) – Management și bune practici educaționale în contextul provocărilor lumii contemporane, Ed. Limes & Argonaut, Cluj-Napoca

Roșan, A. (2015). Abordarea pozitivă a dizabilității: evaluare și intervenție în Lazăr, T.D., Vereș, V.A., Roșan, A. (coord.) (2015). Psihopedagogie specială. Modele de Evaluare și intervenție, Editura Polirom, Iași.

Tahan, Rana. (2022). Special education curriculum patterns. 10.13140/RG.2.2.14900.94081.

XXX (2004). Clasificarea internațională a funcționării, dizabilității și sănătății (CIF), OMS Geneva. Organizația Mondială a Sănătății, București: MarLink.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității academice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile disciplinei Fundamentele Psihopedagogiei speciale sunt în concordanță cu așteptările reprezentanților comunității epistemice (prin rigoarea științifică a conținuturilor selectate, pornind de la cercetări curente), dar și cu așteptările angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului, respectiv Ministerul Educației, prin asigurarea corespondenței cu tematica concursurilor naționale pentru ocuparea postului de profesor psihopedagog.
- Colegiul Psihologilor din România, a Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică (www.copsi.ro) și a **Procedurilor de atestare în conformitate cu Normele metodologice de aplicare a Legii 213/2004, precum și noile norme publicate în MO nr 268, Partea I din 9 aprilie 2019**
- Registrul Național al Calificărilor din învățământul Superior (<http://www.rncis.ro>)
- Clasificarea Ocupațiilor din România (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Examen	Evaluarea cunoștințelor	60%
	Argumentarea opiniilor în cadrul activităților care vizează temele specifice.	Participare activă, verificări pe parcurs	10%
10.5 Seminar/ laborator	Argumentarea opiniilor cu privire la tema de dezbateri Implicarea activă în realizarea exercițiilor sau a altor activități de seminar	Participare activă, verificări pe parcurs, proiecte de cercetare-acțiune	10%
	Documentare adevată cu privire la tabloul clinic și psihopedagogic al unei categorii cu cerințe educative speciale Sintetizarea informațiilor Accesibilizarea informațiilor prin adaptarea la diverse audiențe Prezentarea cursivă, uzând de un vocabular de specialitate a proiectului de informare propus	Proiect de semestru constând într-o activitate de informare privind o categorie cu cerințe educative	20%
10.6 Standard minim de performanță			
• Studentul va demonstra deținerea cunoștințelor și abilităților formate prin intermediul cursului și al seminarului, în proporție de 50%. • Operarea cu concepte fundamentale ale psihopedagogiei speciale • Evidențierea cunoașterii unor aspecte specifice ale categoriilor de copii cu cerințe educative speciale, inclusiv cu dizabilități			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

								
--	--	--	---	--	--	--	--	--

Data completării
Mai 2025

Semnătura titularului de curs
Conf.univ.dr. Andrea Hathazi

Semnătura titularului de seminar
Asist. univ. dr. Ioana Tufar

Data avizării în departament
Mai 2025

Semnătura directorului de departament,

Prof. univ. dr. Ion Albulescu

